

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ของนักศึกษาในวิทยาลัยครูเกิด

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ วิทยาลัยครูเกิด ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 187 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสำรวจองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสำรวจจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ตอนที่ 4 แบบสำรวจลักษณะมุ่งอนาคต

การวิเคราะห์ข้อมูล หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และหากกลุ่มตัวแปรพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญ (ประสิทธิภาพสูง) ในการพยากรณ์ว่าองค์ประกอบใดมีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาของนักศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .744, P < .01$) พยากรณ์จริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาของนักศึกษาในวิทยาลัยครูเกิด ได้ร้อยละ 55.4

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผล จะอภิปรายตามประเด็นสำคัญที่เป็นข้อค้นพบจากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา กับตัวแปรพยากรณ์ต่าง ๆ พบว่า

(1) ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกค่อนข้างสูงกับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาของนักศึกษา ($r=.744$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีแนวโน้มว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ก็จะเป็นผู้มีจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาสูงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาจริยธรรมของเฮวซันโทของดวงเดือน และเพ็ญแข (2520) ที่พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวก และสอดคล้องกับโครงการศึกษาจริยธรรมไทย (กรมวิชาการ, 2524) ที่พบว่าความกระตือรือร้นและมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา

(2) ระดับชั้นปีที่ศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ($r=.177$) นั่นคือ มีแนวโน้มว่านักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้น จะมีจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาสูงด้วย แต่ปริมาณความสัมพันธ์ไม่สูงมากนัก ซึ่งการค้นพบนี้สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg อ้างถึงใน ดวงเดือน, 2524) ที่กล่าวว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีพัฒนาการตามอายุ และสอดคล้องกับโครงการศึกษาจริยธรรมไทย (กรมวิชาการ, 2524) ที่พบว่าระดับชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา

(3) การอบรมเลี้ยงดู พบว่า การอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบ คือแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางลบกับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ($r=-.056$) ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันนิษฐาน และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ($r=.054, r=.012$ ตามลำดับ) แต่ปริมาณความสัมพันธ์ไม่สูงมากนัก นั่นคือ นักศึกษาที่มีจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหานั้นๆ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันนิษฐาน หรือการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วิเชียร (2521) ที่พบว่า เด็กที่รายงานว่าตนถูกอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่รายงานว่าตนถูกอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดหรือควบคุม

(4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ($r = -.062$) แต่ปริมาณความสัมพันธ์ไม่สูงมากนัก แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาค่ำ หรือถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาลำ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบ่งชี้ถึงระดับสติปัญญานั้นคือ นักศึกษาที่มีระดับสติปัญญาสูงจะมีจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาค่ำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับเพียเจต์ (Piaget, 1965) ที่กล่าวว่า จริยธรรมสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญา

(5) ฐานะทางครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ($r = .016$) แต่ปริมาณความสัมพันธ์ไม่สูงมากนัก แสดงว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะต่ำ มีจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาลำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย ของดวงเดือน และเพ็ญแข (2520) ที่พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีแนวโน้มจะสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

2) ผลการวิเคราะห์ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ของนักศึกษา พบว่า มีเพียงลักษณะมุ่งอนาคต ที่สามารถพยากรณ์จริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาได้สูงถึง 55.4 % จะเห็นว่าองค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาของนักศึกษาในวิทยาลัยครูเกิด ที่สามารถพยากรณ์จริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหาได้ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับโครงการการศึกษาจริยธรรมไทย (กรมวิชาการ, 2524) ที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา

จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลเป็นอันดับ 1 ในการพยากรณ์จริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา ลักษณะมุ่งอนาคตนี้เป็น ลักษณะของบุคคลที่มีแรงกระตุ้น ผลักดันให้ปรารถนา จะทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ได้ผลดีที่สุด มองการณ์ไกล มีอุดมคติที่มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จที่วางแนวทางไว้ในอนาคต ข้อมูลนี้จึงชี้แนะว่า การพัฒนาจริยธรรมด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา จะให้ได้ผลดีมากขึ้น ถ้าองค์ประกอบทางด้านลักษณะมุ่งอนาคตได้รับการพัฒนาไปด้วยควบคู่กัน การพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตนี้อาจทำได้ดังนี้ คือ กระตุ้นให้บุคคลวางแนวทางหรืออุดมคติในชีวิตที่สูงส่งงดงาม การปลูกฝังนิสัยรักงาน ทำสิ่งใดจะต้องทำให้ได้ผลดีที่สุดเสมอ เป็นต้น

การค้นหาดัชนีตัวพยากรณ์ที่ดีขึ้น ทำให้สามารถสร้างสมการพยากรณ์จริยธรรมด้านการใช้ปัญญา ในการแก้ปัญหา ของนักศึกษาในวิทยาลัยครูภูเก็ต และจากการที่ทราบองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มี อิทธิพลต่อจริยธรรมด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา จะเป็นแนวทางเสริมความสะดวก ในการ พัฒนาจริยธรรมด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหายิ่งขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรที่จะใช้ตัวพยากรณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต พยากรณ์จริยธรรมด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ของนักศึกษา เพื่อหาทางเสริมสร้างพัฒนาจริยธรรมด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาคต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดประเมินจริยธรรมด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา โดยการใช้แบบสำรวจเชิงสถานการณ์เพียงอย่างเดียว ซึ่งแม้ว่าเจตนาจะวัดจริยธรรมที่สะท้อนออกมาใน รูปของการเลือกแนวทางปฏิบัติต่อสถานการณ์ที่กำหนดให้ ก็อาจเป็นการวัดที่มีลักษณะ พฤติปัญญา (Cognitive) แอบแฝงอยู่ด้วย สมควรจะมีการประเมินจริยธรรมด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ด้วยเทคนิควิธีอื่น เช่น การสังเกตทางตรงและทางอ้อม ทั้งในสถานการณ์จริงอย่างอิสระและอย่าง ควบคุมด้วย

2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาค้นพบนี้ น่าจะ ได้รับการศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้งเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ความหมายที่เด่นชัดขององค์ประกอบเหล่านี้ และเพื่อศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง กระบวนการขององค์ประกอบเหล่านี้ มีการทำงานหรือมีความ เป็นไปอย่างไร จึงมีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา

3. ควรทำการวิจัยโดยใช้ตัวพยากรณ์อื่น ๆ และองค์ประกอบด้านจิตวิทยาอื่น ๆ เป็นตัว พยากรณ์ด้วย เช่น บุคลิกภาพ การใช้สื่อมวลชน เป็นต้น และควรทำวิจัยในทำนองเดียวกันนี้ศึกษา องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านอื่น ๆ

4. ตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวที่จะใช้พยากรณ์ จะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง